

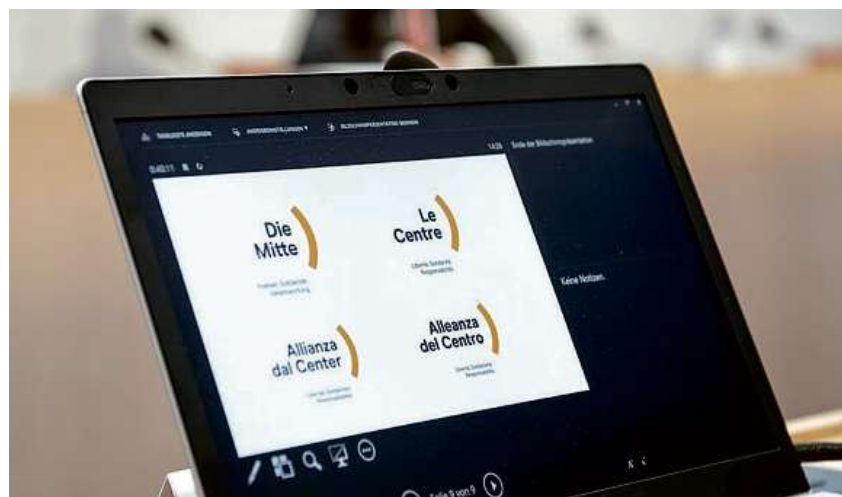
ANALISA

Midar cassacca – salvar cuntegns

MARTIN CABALZAR/FMR

Cun ina maioritad sorprendenta ha la delegada da la PCD svizra decidì sonda passada da midar num e da s'unir cun la PBD en l'Alleanza dal center. Anc pli clera era la decisiun da la BDP stada avant duas emnas. Entant che questa transformaziun vegn accelerada cunzunt dals giuvens, han ils vegls anc tschertas resalvas. La fusiun tranter PCD e PBD dastgass la finala esser plitost in matrimoni da cunvegnientscha e saun giudizi ch'ina lètg ord spir'afecziun e charezza. Quai tant pli che las duas partidas èn ditg stads vehements concurrents per mandats e pussanza, probabel main pervi da differenzas da cuntegn.

Per la PCD vai per franar sia digren e segirar almain ina sutga en il Cussegl federal, per la PBD per insumma impedir ses svaniment sin la tribuna naziunala. Vesì uschia è la fusiun ina necessitad per surviver ed in gudogn tant per la PCD sco per la PBD. Da cuminanza vul ins gudagnar novas aderentas e novs aderents cunzunt en ils centers urbans. Sche quai reussescha effectivament è in'otra dumonda, sco anteriuras midadas dal num han demussà. Resguardond la polarisaziun creschenta tranter ils pols da dretg e sanester èsi a mes avis impurtant ch'i dettia ina ferma pussanza politica en il center che ga-

La fusiun da PCD e PBD sin plaun naziunal è decidida, sin plaun chantunal cuntinueschan las discussiuns.

rantescha l'equiliber e la coesiun naziunala.

Pli impurtant che la midada dal num èn ils cuntegns la nova partida e la credibilitad da ses represchentants. Per la PCD èn valurs cristianas sco libertad, solidaritad, subsidiarità, economia cun responsabladad sociala e protecziun da famiglia e stgaffiziun stadas cumpass e directiva. Da quellas na ston ins betg sa turpegiar, anzi ellas èn oz pli actualas e necessarias che insicura. La dumonda centrala è quant consequent e vardaivel che questas valurs vegnan vividas e realisadas en la politica concreta.

La fusiun è dentant er in ristg. Tant per la PCD sco per la PBD. En regiuns ruralas e muntagnardas pudess la PCD perder vinvant electurs conservativs a la PPS,

senza pudair cumpensar la sperdita en las regiuns urbanas. Ed er entaifer la PBD datti personas ch'han politisà la gronda part da lur vita en la PPS e che returnassan pli gugent puspè en quel ravugl. Auters fan bellinas cun la PLD. Tar ils politichers activs na dastgass l'exclusiun rubiestia da la PPS grischuna dentant anc betg esser emblidada. Tar la generaziun veglia impregnada dal cumbat cultural dastgassan tscherts resentiments confessiunals probabel tuttina anc esser avant maun.

La fusiun sin plaun naziunal è inachaussa, la reuniun sin plaun chantunal è in'otra. Gist en il Grischun dovri anc blera forza da persuasiun per la finala impedir stgaglias e stgarps. Memia ditg èn las duas partidas da forza equivalenta stadas concurrentas per posts, pussanza e prestige. Quai che ha er gidà a mo-

bilisar l'electorat da tuttas duas varts. La situaziun è dentant sa midada, l'identificaziun totala e l'observaziun tschorva da parolas da partida è tschessada. Burgaisas e burgais èn daventads pli maiorens e sa decidan da cas tar cas, e na sa laschan betg pli influenzar da plevons sin chanzla e da gasettas da partida sco pli baud. E quai è bun uschia.

Era sche la cuntrada politica è sa midada e daventada pli multicolora han las partidas mantegnì lur bastiuns regionalas. Cun la fusiun avessan PCD e PBD la schanza d'esser preschentats en tut las regiuns da noss chantun. Sin fundament dal status actual daventass l'Alleanza dal center la pli ferma forza politica dal Grischun cun mumentan trais cussegliers guvernativs e betg main che 53 mandats en il parlament.

Igl è dentant pauc probabel che l'Alleanza dal center vegnia da mantegnair questa ferma dominanza en il parlament. Tant pli che l'introducziun dal proporz daventa baud u tard realitad, er en Grischun. Perdents èn alura cunzunt PCD e PBD, entant che PS e PPS profitan. La fusiun purtass en scadin cas moviment e dinamica en las structuradas bufatgamain petrifitgadas da la politica grischuna. Ina decisiun ch'enserra tant schanzas sco privels. La finala na dependi betg da nums e da programs, mabain da personas, da lur cumpetenza, credibilitad ed engaschament.